

Bibliography

1. Broderick, Groundwork for College Reading, Townsend Press, Inc., PA, 1990.
2. Амосова Н.Н Основыанглийскойфразеологии. Л. : Наука, 1972.
3. CaveyS. (1985), Conceptual Change in Childhood, Cambridge MA: The MIT Press. Google Scholar.
4. Fillmore C. An alternative to checklist theories of meaning Proceedings of the First Annual Meeting of the Berkeley Linguistic Society. - London: London press, 1975.

AKT SOXASIDA INNOVATSION FAOLIYAT

F. O. Sobirova
L. N. Umarova
N. M. Karimova
F. M. Murodova

Talabalar,
Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent
axborot texnologiyalari universiteti,
Toshkent, O'zbekiston

Summary. The article will discuss the innovative approach of innovative activities in the field of ICT to students in the learning process. The relevance of the approach requires the effective use of modern technologies.

Keywords: education; learning; innovation; individual psychology.

Zamonaviy sharoitda innovatsion yondashuv ta'lim oluvchilarning ilmiy-tadqiqot va loyihalash ishlarini tashkil etish, ularning kasbiy hamjamiyat bilan ilmiy aloqasi va qo'shma innovatsion faoliyatning samaradorligini oshirish uchun uslubiy maydonga aylanib bormoqda. Mutaxassislarni tayyorlashning maqsadli va mazmunli tarkibiy qismlari ta'lim muhiti shakllanishining yo'nalishini taqozo etadi [1].

Innovatsion rivojlanishning davlat strategiyasini amalga oshirishda innovatsion yangilanish mafkurasining asoschisi bo'lgan ta'limdir va unda bilimlarni shakllantirish, jamiyatning intellektual va ijodiy potentsialini to'plash uchun rivojlangan muhit shaklida innovatsion jarayonlar uchun zarur shart-sharoitlar yaratilishi kerak. Mavjud ma'lumotlarga ko'ra, bizning hamyurtlarimiz harakatchanlik, hayot davomida o'qish istagi va tadbirkorlik, tavakkalchilik va boshqalar kabi asosiy shaxsiy fazilatlar bo'yicha innovatsion faoliyati yuqori bo'lgan mamlakatlar vakillaridan ancha past.

O'zbekiston jamiyati hayotining barcha jabhalari, jumladan, ta'limning innovatsion rivojlanishi, yangi ijtimoiy-iqtisodiy va ijtimoiy-madaniy vaziyatga javob beradigan uning sifatiga erishish vazifasini qo'yadi. Shu bilan birga, milliy ta'lim tizimining asosiy maqsadlaridan biri bu professional yondashgan holda AKT vositalaridan foydalanib innovatsion loyihalarni tashkil etish va amalga oshirishga qodir, ya'ni yuqori innovatsion salohiyatga ega bo'lgan shaxsni tayyorlashdir.

Nazariy tahlil va amaliyotni o'rganish shaxsning innovatsion potentsialini rivojlantirishda bir qator qarama-qarshiliklarni aniqlaydi. Bu quyidagilar o'rtasidagi qarama-qarshilik [2].

- ta'lim sub'ektlarining innovatsion potentsialini rivojlantirish darajasidagi jamiyatning ijtimoiy shartli talablari va bu borada innovatsion shakllar, usullar va vositalardan yetarli darajada samarali foydalanish;

- ilmiy va ta'lim muhitida shaxsning innovatsion potentsialini rivojlantirish yo'llari va vositalarini ilmiy asoslash zarurati va ushbu masalaning yetarli darajada rivojlanmaganligi;

- bo'lajak o'qituvchining shaxsiy va kasbiy rivojlanish yo'lining o'ziga xosligi va dizayndagi ushbu o'ziga xoslikni e'tiborga olmaslik innovatsion texnologiyalarni joriy etish ulardan to'g'ri va samarali foydalanish;

- shaxsning innovatsion potentsialining kasbiy pedagogik faoliyatining xususiyatiga ta'sirining ahamiyatini tan olish va ko'pgina o'qituvchilar tomonidan bu ta'sirni aniq baholamaslik.

O'zbekiston jamiyatining bir tomondan mutaxassisning, xususan, o'qituvchilarning tayyorlashda AKT vositalarini innovatsion yo'naltirgan holda, shaxsiga bo'lgan ehtiyoji va bir tomondan, universitet bitiruvchilarining kasb sohasidagi innovatsion faoliyatga tayyorlik darajasi o'rtasidagi jiddiy ziddiyat, ikkinchi tomondan, shakllanish yo'llari va vositalarini topish muammosini keltirib chiqaradi. Yaxlit psixologik-pedagogik kontseptsiya va modelga asoslangan pedagogik universitetning ilmiy va o'quv muhitidagi shaxsning innovatsion salohiyatini ko'rsatib berishi zarur.

Pedagogik universitetning ilmiy va o'quv muhitida mutaxassislarni kasbiy tayyorlash jarayonini qanday tashkil etish kerakligi, ularning innovatsion potentsialini rivojlantirishga qanday yordam berish kerakligi, ushbu jarayonning shartlari va mexanizmlari qanday va boshqalar qatori ushbu dissertatsiya tadqiqotining muammoli sohasini tashkil etadi.

O'qituvchi shaxsining innovatsion turi noyob va murakkab bo'lib, hozirda ta'lim beruvchi AKT vositalaridan samarali foydalana olish imkoniyatiga ega bo'lishi, atrof-muhit bilan dinamik o'zaro munosabatda va doimiy o'zini o'zi rivojlantiradi, ijodiy yo'nalishi bilan ajralib turadigan uning innovatsion o'ziga xosligini belgilaydi; vakolat; individual psixologik xususiyatlar; qobiliyatlar; fikrlash xususiyatlari (moslashuvchanlik, harakatchanlik, tanqidiylik, umumlashtirish, tizimli, rivojlangan sezgi, boy tasavvur, uyushish erkinligi, prognoz); belgisi sifatida innovatsionlik o'zgarishga bo'lgan ehtiyoj, yangi narsalarni qidirishda, urf-odatlar kuchini tark etish istagi va o'zgarishlarga tezkor javob berish; to'siqlarni yengishga tayyorlik; qidiruv faoliyatining hissiy to'yinganligi; ijodiy qobiliyatlar (g'oyalarni yaratish, standart elementlardan nostandart yechimlarni yaratish, an'anaviy va innovatsionlarni birlashtirish, yashirin niyatni aniqlash; noaniqlik holatida harakat qilish qobiliyati; uzoq vaqt davomida ijodiy keskinlikni ushlab turish) qobiliyatga ega bo'lishi kerak.

Innovatsion potentsialning ushbu tarkibiy qismlari va funktsiyalari to'plami innovatsion pedagogik faoliyat jarayonida uning yuqori rivojlanishiga

erishish uchun zarur bo'lgan shaxsiy fazilatlar va qobiliyatlarni, psixologik holatni, bilimlarni, ko'nikmalarni aks ettiradi.

O'qituvchining innovatsion potentsialining tabiati uning o'ziga xos xususiyati bo'lib, shaxsiy va ekologik innovatsion potentsiallarning samarali o'zaro ta'siri tufayli yuzaga keladi.

Ta'limning innovatsion jarayonlari sohasidagi tadqiqotchilarning katta qismi an'anaviy tarzda metodologik yondoshuvlardan foydalanadi (tizimli, sinergetik, klaster va boshqalar), bu yoki boshqa tarzda innovatsion infratuzilma va ta'lim texnologiyalarini yaratish uchun. Shu bilan birga, innovatsion jarayonlarning faol rivojlanishi uchun AKT vositalardan to'g'ri foydalana bilish ushbu jarayonlar samarali ishlaydigan metodologik bazani izlash va o'rganishni talab qiladi.

Xulosa qilib aytganimizda "an'anaviy ma'ruza" va "an'anaviy darslik"larda AKT vositalaridan innovatsion tarzda foydalanib dars jarayonini noan'anaviy tarzda o'tkazish yo'li ko'rildi.

Oliy ta'limdagi innovatsion jarayonlar "yangi vazifalar" tamoyiliga asoslanib, yangi g'oyalarni ishlab chiqishida, AKT vositalardan yangi texnologiyalarni ishlab chiqishi, innovatsion mahsulot va xizmatlarni yaratishi mumkin bo'lgan mutaxassisni tayyorlashga asoslanadi. Ilg'or tenologiyalar yangi yechim, yangi usullar, yangi yondashuvlar, yangi imkoniyatlarni, ta'lim tizimiga olib kirishimiz kerak. Shundagina axboratlashgan muhitda ta'lim oluvchilarning innovatsion faoliyatga tayyorlay olamiz.

Bibliografik roy'xat

1. Подготовка специалистов в области информационной безопасности инновационный подход к формированию образовательной среды М.С. Чванова
2. Развитие инновационного потенциала личности в научно-образовательной среде педагогического вуза Шмелева, Елена Александровна